

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 1/2006
13.1.2006

Asia: Korvausvaatimus

Korvausvaatimus

Teknillisen korkeakoulun on maksettava X:lle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. X on toistuvasti nimitetty määräaikaisiin virkasuhteisiin ilman valtion virkamieslain 9 §:ssä säädettyä perustetta.

X on työskennellyt Teknillisen korkeakoulun radiotutkimusasemalla lähes yhtäjaksoisesti vuodesta 1980 lukien. Hän sai välillä palkkaa kolme vuotta Suomen Akatemiasta ja pari vuotta yliopistosta. X on vuodesta 1980 lukien hoitanut pääasiassa kvasaarien monitorointiprojektia, koordinoanut mittaukset ja hoitanut tulosten redusoinnin. X on vuosia ollut Teknillisen korkeakoulun hankeluettelossa mainitun kvasaaritutkimushankkeen vastuullinen johtaja. Kyseinen projekti on merkitty jatkumaan 31.12.2009 asti. Projektin saamaa rahoitusta on viime vuosina vähennetty.

X on työskennellyt määräaikaisissa virkasuhteissa seuraavasti:

1.7.1983-31.12.1983	tutkija
1.1.1984-29.2.1984	tutkimusassistentti
1.3.1984-30.9.1985	tutkija (2 nimitystä)
1.10.1985-31.12.1987	tutkija
1.1.1990-31.7.1994	tutkija (9 nimitystä)
1.8.1994-31.7.1997	tutkimusassistentti (yliopisto)
1.8.1997-31.6.2004	tutkija (7 nimitystä)

Palvelussuhteen päättymisen syyksi ilmoitettiin taloudelliset syyt, vaikka Radiotutkimusasemaan on palkattu uusia työntekijöitä. Kvasaaritutkimus jatkuu radiotutkimusasemassa edelleen.

Korvausta määrättäessä on otettava huomioon X:n ikä (s.1957), hänen yli 20 vuotta kestänyt palvelussuhteensa ja hänen heikot työllistymismahdollisuutensa.

Vastine

Teknillinen korkeakoulu on antanut vastineen. X:n korvausvaatimus on vanhentunut palvelussuhteiden 1.7.1983-30.9.1985, 1.1.1988-31.7.1994. Ajanjaksona 1.10.1985-31.12.1987 X on ollut palvelussuhteessa yliopistoon.

Ajalla 1.8.1997-30.6.2004 määräaikaisten palvelussuhteitten perusteena on ollut työn luonne. X on toiminut tutkijana kvasaaritutkimushankkeessa, ei hankkeen vastuullisena johtajana. Nykyisin kvasaaritutkimushankkeen tärkeimpänä päämääränä on ekstragalaktisten etualalähteiden tutkiminen Planc-satelliittia varten sekä siihen liittyvä kvasaarien muuttuvuuden tutkiminen ja mallintaminen. X:n viime vuosina tekemä havainnointityö on ollut erillään tästä projektista. X ei ole enää vuosiin osallistunut tämän yhteistyöprojektin toimintaan, rahoituksen hakemiseen eikä koskaan opin- näytteiden ohjaamiseen.

Radiotutkimusaseman henkilökunta koostuu Teknillisen korkeakoulun myöntämän budjettirahoituksen turvin rahoitettavasta ylläpitohenkilökunnasta sekä täysin ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavista tutkijoista (ennen kaikkea Suomen Akatemia). Akatemian rahoitushakemuksissa on tarkkaan lueteltu henkilöt, joille rahoitusta haetaan. Yhtä henkilöä lukuun ottamatta nämä ovat olleet perus- tai jatko-opiskelijoita. X ei ole ollut rahoitusta hakevien joukossa. Hän on itse torjunut yhteistyön kvasaaritutkimusprojektin kanssa eikä ole löytänyt omia rahoituskanaviaan.

Vastaselitys:

X:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Lisävastine

Teknillinen korkeakoulu on vielä virkamieslautakunnan pyynnöstä antanut selvityksen X:n tehtävistä ajalla 1.8.1997-30.6.2004 ja siitä, mistä varoista hänen palkkansa on maksettu. Selvityksen mukaan X on kyseisenä aikana toiminut määräaikaisissa virkasuhteissa tutkijan nimikkeellä. Hänen tehtävinään olivat radioastronomiset kvasaarihavainnot sekä niihin liittyvä tulostenkäsittely. X:n palkka on ajalla 1.1.2002-30.6.2004 rahoitettu budjettivaroista, mikä on ollut mahdollista kahden virkahenkilökuntaan kuuluvan jäädessä osa-aikaeläkkeelle. Koska osa-aikaeläkkeelle siirtyneet henkilöt eivät olleet tutkijoita kyseisiin tehtäviin on rekrytoitava uudet henkilöt heidän jäädessään kokoaikaisesti eläkkeelle. 1.1.1998-31.12.2001 X toimi tutkijana Suomen Akatemian rahoittamissa projekteissa. Teknillinen korkeakoulu korostaa vielä, että tutkimustoiminta radiotutkimusasemassa perustuu käytännössä kokonaan ulkopuoliseen rahoitukseen eikä X ole ollut mukana tutkijoiden yhteisissä rahoitushakemuksissa eikä myöskään hankkinut omaa rahoitusta.

X ei ole antanut vastaselitystä Teknillisen korkeakoulun lisäselvityksen johdosta.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Virkamieslain 9 §:n 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Virat, joihin on aina nimitettävä määräajaksi, säädetään asetuksella.

Virkamieslain 56:§:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Esitetty selvitys

X on liittänyt oikaisuvaatimukseensa otteen Teknillisen korkeakoulun nimikirjasta. Siitä ilmenee, että X on 17.5.1994 saanut tekniikan tohtorin arvon radiotekniikan alalta. Nimikirjan mukaan X on aloittanut työskentelynsä TKK:n palveluksessa tilapäisenä tutkimusapulaisena 1.7.1980. X:n palvelussuhde TKK:uun ei ole ollut keskeytymätön. X on ajalla 1.10.1985-31.12.1987 nimitetty tutkijaksi yliopiston palvelukseen ja Suomen Akatemian tutkimusassistentiksi ajalla 1.8.1994-31.7.1997. X:n palvelussuhde TKK:uun on päättynyt 30.6.2004.

TKK:n vastineeseen on liitetty kvasaaritutkimuksen 14.5.1998 päivätty tutkimussuunnitelma ja Suomen Akatemialle 2000-luvulla tehdyt tutkimusrahoitushakemukset. X:lle ei ole hakemusten mukaan haettu tutkimusrahoitusta.

TKK:n vastineeseen on liitetty myös 24.9.2004 päivätty TKK/radiotutkimusaseman radiotutkimusaseman vastine TKK:n säästösuunnitelmapyyntöön. Selvityksestä käy ilmi, että radiotutkimusasemassa on kuusi budjettivaroin rahoitettua vakinaista virkaa mutta osaaikaisuuksien vuoksi palkkaa maksetaan vain kymmenestä henkilötyövuodesta. Radiotutkimusasemassa on ensisijaisesti turvattava ylläpito-toiminteet, jotta perusedellytykset tutkimuksen jatkumiselle säilyisivät. Selvityksessä on myös selostettu ulkopuolisen rahoituksen hankkimista ja

todettu, ettei nykytilanteessa ole käytössä toimintamäärärahoja senioritutkijan palkkaamiseen. Suomen Akatemian rahoitus on tarkkaan suunnattu tiettyyn, tutkimussuunnitelmassa spesifioituun käyttöön ja yleensä myös siinä erikseen nimetyille henkilöille.

TKK:n lisäselvityksen mukaan X on 1.8.1997-31.12.2001 työskennellyt Suomen Akatemian rahoittamissa projekteissa. Ajalla 1.1.2002-30.6.2004 hänen palkkansa on maksettu kahden osa-aikaeläkkeellä olevan henkilön palkkarahoista säästyneillä budjettivaroilla.

Oikeudellinen arvio

Valtion virkamieslaki tuli voimaan 1.12.1994. Virkamieslautakunnan toimivaltaan kuuluu ainoastaan sellaisten vaatimusten tutkiminen, jotka kohdistuvat virkamieslain voimassaoloaikaan.

X ei ajalla 1.12.1994-31.7.1997 ole ollut palvelussuhteessa TKK:uun vaan yliopistoon, joten kyseisenä aikana tehdyt määräaikaiset nimitykset eivät voi olla TKK:lta vaadittavan korvauksen perusteena.

X ei ajalla 1.8.1994-31.7.1997 ole ollut palvelussuhteessa TKK:uun vaan yliopistoon, joten kyseisenä aikana tehdyt määräaikaiset nimitykset eivät voi olla TKK:lta vaadittavan korvauksen perusteena.

X on ajalla 1.8.1997-30.6.2004 nimitetty TKK:n määräaikaisen tutkijan virkasuhteeseen yhtäjaksoisesti peräkkäin yhteensä seitsemällä nimityksellä. X on kyseisen ajan työskennellyt TKK:n radiotutkimusaseman radiotutkimusasemalla tutkijana kvasaaritutkimushankkeessa. Hänen tehtävänä on ollut radioastronomisten kvasaarihavaintojen tekeminen ja niihin liittyvä tulostenkäsittely.

X:n palkka on ajalla 1.8.-31.12.1997 ja 1.1.1998-31.12.2001 maksettu Suomen Akatemian projektirahoituksesta ja ajalla 1.1.2002-30.6.2004 kahden osa-aikaisen työntekijän palkkamenoista säästyneillä toimintamäärärahoilla.

X:n nimityksen määräaikaisuuden peruste on siten ajalla 1.8.-31.12.2001 ollut ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettavaan projektiin kuuluva tutkimustoiminta eli työn luonne.

Ajalla 1.1.2002-30.6.2004 X:n palvelussuhteen jatkumisen on mahdollistanut osa-aikaeläkkeelle jääneen kahden työntekijän palkkavaroista säästyneet toimintamäärärahat.

X:n työtehtävät ovat vuodesta 1.8.1994 lukien pysyneet ennallaan. Ajalla 1.8.1994-31.12.2001 X on työskennellyt Suomen Akatemian rahoittamissa projekteissa. Tältä osin määräaikaisuuksien perusteena on ollut työn luonne.

TKK:n selvityksistä käy ilmi, ettei X ole halunnut olla 1.1.2002 jälkeen mukana kvasaaritutkimushankkeen tärkeimmäksi katsotussa projektissa ja aktiivisesti estänyt sellaisen ulkopuolisen rahoituksen hakemisen, jolla hänen toimintansa projektissa olisi voitu rahoittaa. TKK on kuitenkin X:n

passiivisuudesta huolimatta jatkanut hänen määräaikaisia virkasuhteitaan kahden ja puolen vuoden ajan ja maksanut hänen palkkansa kahden osaikaisen työntekijän palkoista säästyneistä toimintamäärärahoista. X:n palkkaa ei enää ole rahoitettu erillisille, määräaikaisille projekteille myönnetystä rahoituksesta. Näissä olosuhteissa X:n tehtävien on katsottava 1.1.2002 vakiintuneen siinä määrin pysyviksi, ettei määräaikaisten virkasuhteitten käyttämiselle ole ollut hyväksyttävää perustetta.

Ottaen huomioon X:n palvelussuhteen kesto, hänen työllistymismahdollisuutensa ja ikänsä Teknillisen korkeakoulun on maksettava X:lle kahdeksan kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Päätös

Virkamieslautakunta ei tutki korvausvaatimuksia, jotka koskevat aikaa ennen valtion virkamieslain voimaan tuloa 1.1.1994.

Virkamieslautakunta hylkää korvausvaatimukset ajalta 1.1.1994-31.1.2001.

Ajalla 1.1.2002-30.6.2004 tehtyjen nimitysten osalta virkamieslautakunta hyväksyy X:n vaatimuksen ja määrää Teknillisen korkeakoulun maksamaan X:lle kahdeksan (8) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § 1 ja 2 momentti, 56 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Ulla-Maarit Heljasvuo

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Jalava ja varajäsen Mäkinen (8 kuukautta) sekä vähemmistön jäsenet M. Nieminen, Komulainen ja Sipiläinen (12 kuukautta), A Nieminen (6 kuukautta) ja jäsen Äijälä, joka kannatti korvausvaatimuksen hylkäämistä.

Vähemmistön äänestyslausumat liitteenä.

Eri mieltä olleiden jäsenten M. Niemisen ja Sipiläisen ja Äijälän lausuma:

Huomioiden määräaikaisten palvelussuhteitten pituus ja perusteettomien määräaikaisten virkasuhteiden määrä vuodesta 1997 lähtien sekä X:n ikä ja työllistymismahdollisuudet, määräämme 12 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.

Jäsen Komulaisen lausuma:

Komulainen yhtyy muuten enemmistön näkemykseen, mutta määrää Teknillisen korkeakoulun maksamaan X:lle 12 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen ottaen huomioon X:n pitkän työhistorian, iän ja heikokojen työllistymismahdollisuuksien vuoksi.

Jäsen Äijälän lausuma:

Olen samaa mieltä kuin virkamieslautakunnan enemmistö siltä osin kuin ratkaisu koskee aikaa ennen 1.12.2004, jolloin valtion virkamieslaki tuli voimaan, sekä ajanjaksoa 1.12.1994–31.12.2001.

Äänestyslausema koskee aikaa 1.1.2002–30.6.2004.

Selvityksen mukaan X ei ole halunnut olla 1.1.2002 jälkeen mukana kva-saaritutkimushankkeen tärkeimmäksi katsotussa projektissa ja hän on aktiivisesti estänyt sellaisen ulkopuolisen rahoituksen hakemisen, jolla hänen toimintansa projektissa olisi voitu rahoittaa. X:n tehtävät eivät ole muuttuneet 1.1.2002 jälkeen, vaikka hänen palkkauksensa on maksettu ulkopuolisen rahoituksen sijasta budjettivaroista. Työn määräaikainen luonne on tämän vuoksi jatkunut edelleen 30.6.2004 asti. Teknillisellä korkeakoululla on työnantajana ollut oikeus järjestellä tehtäviä ja päättää siitä, miten kahden osa-aikaeläkkeelle jääneen henkilön palkkauksista jäänyttä rahoitusta käytetään kyseisessä toimintayksikössä.

Määräaikaisen virkasuhteen laillisuutta arvioitaessa on otettava huomioon, missä tarkoituksessa työnantaja on nimityksen tehnyt. X:n tapauksessa kysymyksessä on ollut keino jatkaa X:n projektityöhön perustuvaa palvelussuhdetta pitempään kuin muutoin olisi ollut mahdollista. Tässä tilanteessa työnantaja ei ole pyrkinyt kiertämään irtisanomissuojaa, vaan jatkamaan palvelussuhdetta mahdollisimman pitkään, vaikka X ei ole osallistunut projektirahoituksen hankkimiseen. Tämän vuoksi ja koska X:n työn luonne on ollut projektista johtuen määräaikainen 1.8.1997–31.12.2001 ja hänen tehtävänsä eivät ole muuttuneet 1.1.2002 lukien, korkeakoululla on ollut laillinen peruste nimittää X määräajaksi myös 1.1.2002–30.6.2004.